

Verslo kūrimo dirbtuvių su mentoriais įgyvendinimo patirtis ir tolesnis vystymas

ES projektas
enterprise+
innovative potential meets experience

Vilnius, Lietuva
2017 04 25-26 d.
Kristina Burova

Erasmus+

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

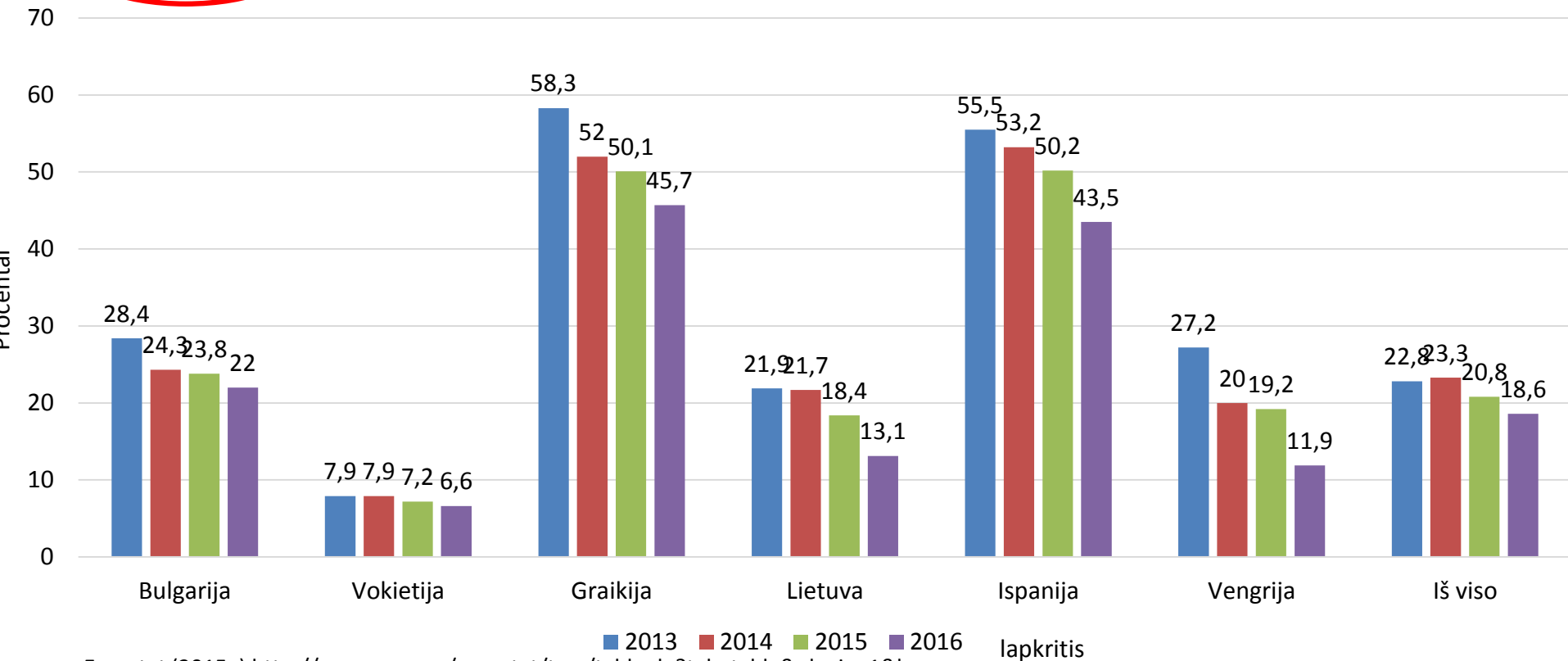
Turinys

1. Įgyvendinimo patirtis Vokietijoje
2. Tolesnis verslumo kompetencijų skatinimo projekto vystymas
 1. Mentorių mokymai
 2. Verslo kūrimo dirbtuvės
3. Adaptavimo galimybės
4. Savarankiško mokymosi moduliai

Iššūkis: jaunimo nedarbas Europoje

Registruotas bendras nedarbo lygis

Eurostat (2015a) <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&plugin=1&language=de&pcode=teilm021>

Iššūkliai Europoje

- Didelis nedarbas ES šalyse, ypač jaunimo tarpe
- **Tendencijos:** skaitmenizavimas, demografiniai pokyčiai, globalizacija, didėjantis mobilumas, pažanga sveikatos srityje (t.p. sveikatinimo), žinių visuomenės vystymasis
- **Pasekmės:** didėjantis netikrumas/nesaugumas → vis didesnę svarbą įgauna verslus mąstymas ir veiksmai
- **Iššūkis:** verslumo įgūdžių neįgyjama „mokyklos suole“
- Numanomų žinių svarba darbinėje veikloje (80%/20%)
- Naujų užimtumo galimybių kūrimas

Verlaus mąstymo ir veiksmų skatinimo priemonės

Atspirties taškas:

- Verlaus mąstymo ir veiksmų skatinimas
- Įmanomos priemonės:
 - * Moksleivių įmonės
 - * Praktikos
 - * Verslo žaidimai ir kt.

enterprise + projekto įgyvendinimo priemonės

Du metodai, įgyvendinami ES šalyse:

**Potencialo
analizė**

- Naujai sukurtas Losleger-projektas...
- Mokliškai pagrįstas ir išbandytas

**Moksleivių
įmonės**

- pagal Vokietijos steigėjų apdovanojimų formatą
- Iki dabar išbandyta su 65.000 moksleivių
 - apie 1.000 moksleivių komandų kasmet
 - Sponsorai: Porsche, ZDF, Stern, bankai

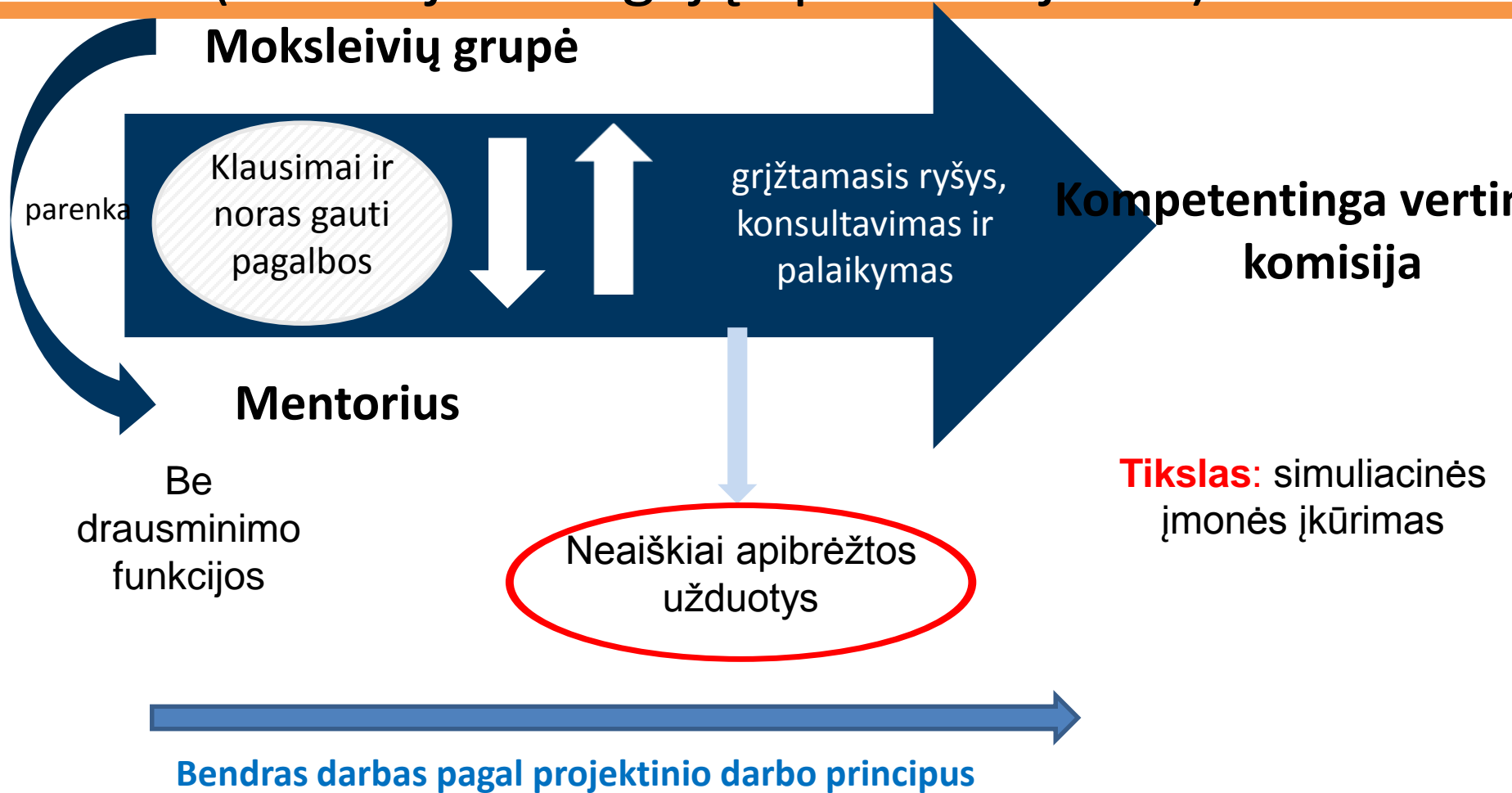
Kaip jie suderinami?

Igyvendinimo patirtis Vokietijoje

Pavyzdys: moksleivių įmonės (Vokietijos steigėjų apdovanojimas)

Empiriniai rezultatai: mentorių vaidmens, užduočių ir kompetencijų vertinimas

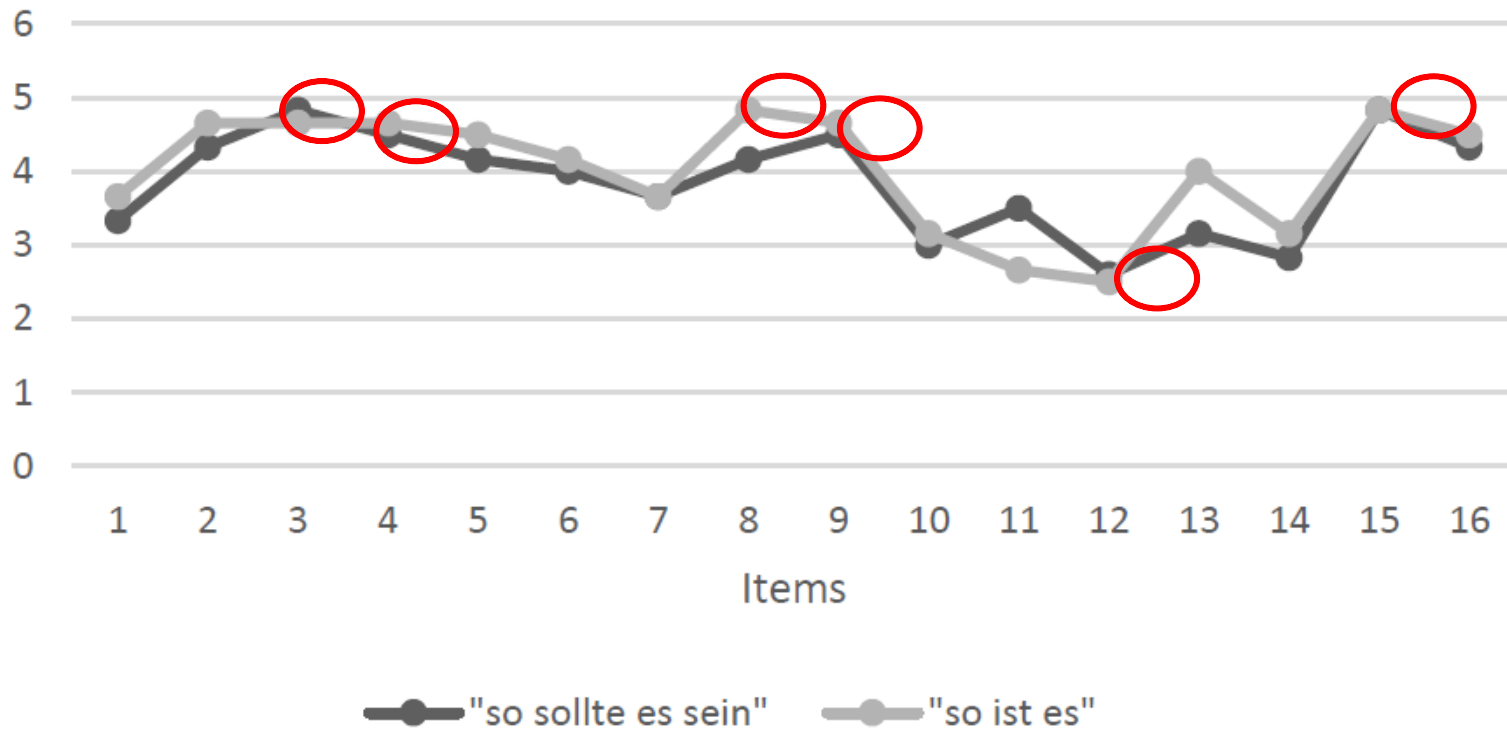
- **Moksleiviai:** labai svarbi iš verslo atstovo gaunama dalykinė parama → idealu, jei mentorius iš tos verslo srities, kaip ir vystoma idėja
- Asmeniniai pokalbiai, telefono numerio ir el. pašto adreso perdavimas; skiria pakankamai daug laiko ir yra visuomet pasiekiamas
- **Mentoriai:** prisidėti prie projekto turinio prasme (bent jau marketingo klausimais); nepakanka būti tik „geru dėde“
- Kai moksleivių grupė pakrinka turinio prasme: svarbus **grįžtamasis ryšys** iš mentoriaus
- **Konfliktai:** mentoriai dažnai su tuo nesusiduria, nes konfliktai dažnai lieka grupės viduje arba jų tiesiog nėra
- Mentorių pageidavimas: gauti daugiau informacijos apie tai, ko iš jų tikimasi, ką jie turėtų nuveikti

Kiekybinės studijos rezultatai (11 moksleivių, pre-testas) ...

- Esmė: mentorių paslaugų kokybės vertinimas (SERVQUAL anketa)
- 16 kriterijų, pagal kuriuos dalyviai vertino mentorių darbą
- Pirmasis žingsnis: kriterijų vertinimas - nuo 1 (nesvarbu) iki 5 (labai svarbu)
- Antrasis žingsnis: atitinkamo mentorių elgesio įvertinimas

Palyginimas tarp turėtų būti ir yra ... (vidurkiai)

Paslaugų kokybės rezultatai

- 5 svarbiausieji aspektai: **(a) grįžtamasis ryšys (15), (b) susidomėjimas (3), (c) supratimas (4), (d) verslo kultūra (9), (e) laikas (4)**
- Nesvarbu: konfliktų valdymas (12)
- Aukštas mentorių paramos suvokimas visose srityse
- Kokybės gerinimo priemonės identifikuoti per grįžtamąjį ryšį

TOLIMESNIS VERSLUMO KOMPETENCIJŲ SKATINIMO PROJEKTO VYSTYMAS

Mentorių mokymai

Verslo kūrimo
dirbtuvės

MENTORIŲ MOKYMAI

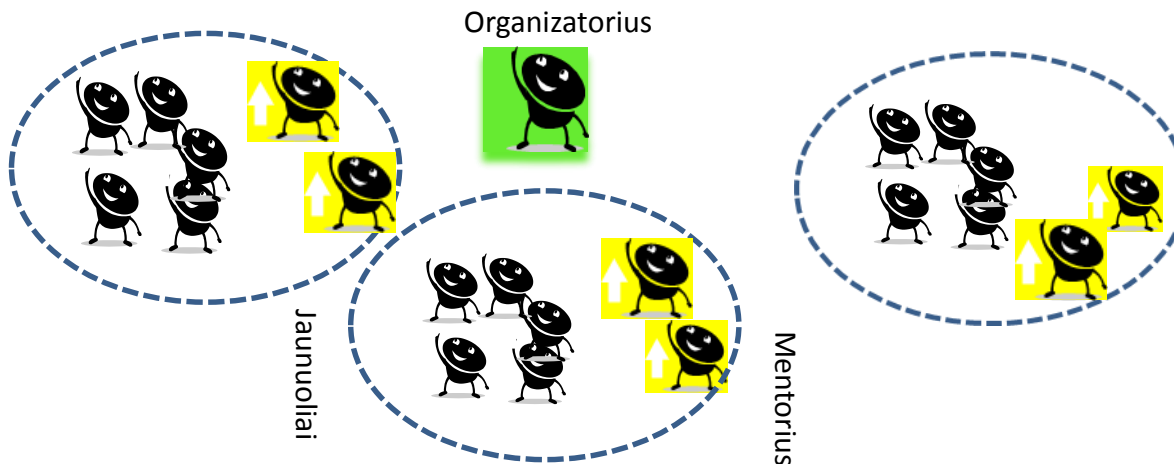
Mentorių mokymai – pasiruošimas Verslo kūrimo dirbtuvėms

Tikslas: jaunuolių verslumo kompetencijų vystymas

Organizacija ir turinys

1 diena	2 diena	3 diena	4 diena	5 diena
Susipažinimas Verslo idėja	Rinka/ Konkurencija Marketingas	Valdymas Gamyba/Logistika/ Rizikos analizė	Finansų planavimas	Verslo plano pristatymas

Mentorių vaidmuo ir užduotys

Koks turi būti mentorius?

Išmanyti Verslo kūrimo dirbtuvių planą:

- Tikslus
- Turinį
- Eiga

Turėti reikiamas kompetencijas

- Projektų valdymo
- Mentorystės/
koučingo
- Moderavimo

Mentorių mokymų dalyviai šalyse-partnerėse

	Mentoriai	
	Skaičius	Kvalifikacija
Bulgarija	12	Buvę įmonių vadovai, mokytojai ir dėstytojai, turintys patirties versle, karjeros centrų darbuotojai
Graikija	16	Mokytojai ir mokyklų atstovai, darbo agentūrų ir valdžios institucijų atstovai
Lietuva	12	Dėstytojai, konsultantai, koučeriai, įmonių vadovai
Ispanija	12	Universitetų ir įmonių atstovai
Vengrija	7-8	-

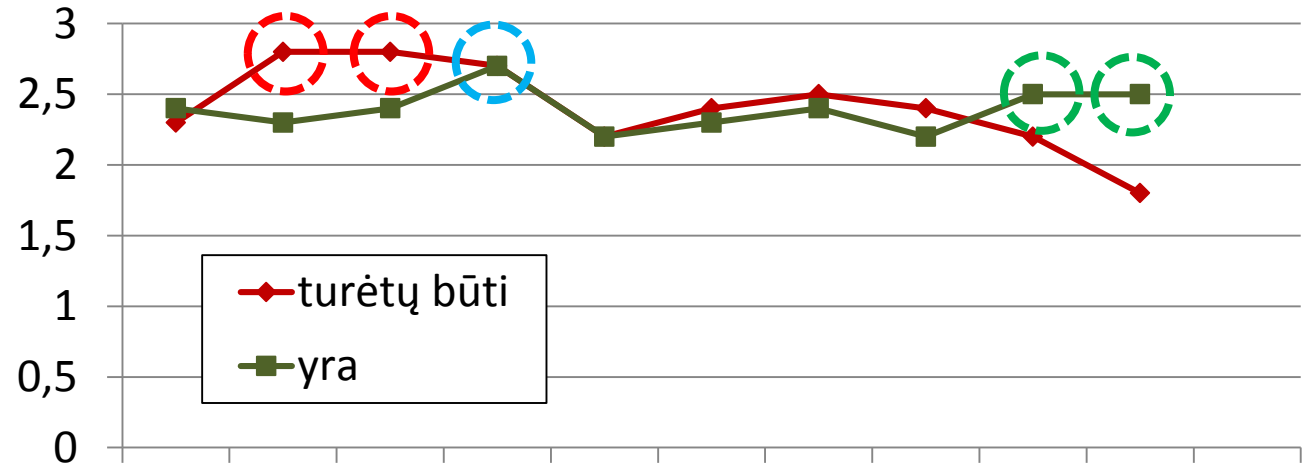
Mentorių mokymų vertinimo rezultatai

Turėtų būti:

- 1: mažiau svarbu
- 2: svarbu
- 3: labai svarbu

yra:

- 1: blogai
- 2: vidutiniškai
- 3: gerai/labai gerai

Struktūra ir programa
Prezentacijų temos
Prezentacijų turinys
Pranešėjo patirtis
Informacinės medžiagos...
Informacinės medžiagos kokybė
Motivacija: aktyvus...
Diskusijų kokybė
Renginio patalpa
Maitinimas ir kt.

N=23

enterprise+ įgyvendinimo vertinimo rezultatai (1)

pagal šalis

	Stiprybės	Silpnybės	Palaikantieji veiksniai	Stabdantieji veiksniai
Bulgarija	Mentorių apmokymo metodas, investiciją į žmogiškąjį kapitalą, ekspertų iš Vokietijos patirtis	Jaunų žmonių atranka , mentorių motyvacija ir profesinis užimtumas	Skirtingų institucijų dalyvavimas , žinios apie įmonių valdymą	Užgniaužta verslumo dvasia Bulgarijoje
Graikija	Mentorių susidomėjimas , atviros diskusijos	Kultūriniai skirtumai su Vokietija	Dalyvių norų paisymas, mentorių empatija	Specifiniai vietiniai mokymo metodai (laiko sąnaudos)
Lietuva	Struktūrizuota medžiaga, dalyvių įvairovė , kartu eina teorija ir praktika	Trūksta struktūros , 5 dienų nepakanka, trūksta metodikos	Daugiau informacijos , tęstinumas, teisingas laiko planavimas	Studentų abejingumas , laiko valdymas, integravimas įvairiose institucijose

enterprise+ įgyvendinimo vertinimo rezultatai (2)

pagal šalis

	Stiprybės	Silpnybės	Palaikantieji veiksniai	Stabdantieji veiksniai
Ispanija	Business Idea Management, įvairus, tarptautinis požiūris	Trūksta lankstumo , per mažai medžiagos, per ilgas laiko tarpas tarp mokymų ir įgyvendinimo	Daugiau praktinių užduočių , apmokyti mentorai	Anglų kalba, per mažai medžiagos ir mokymų
Vengrija	Bendradarbiavimas , projekto pritaikomumas, prekybos rūmų ir mokyklų bendri veiksmai	Daug partnerių, kultūriniai skirtumai , dalyvių motyvacija , nekonkretūs rezultatai	Bendradarbiavimas , pritaikomumas Vengrijoje, laiko valdymas	Per mažai mentorių , trūksta patirties, neteisinga dalyvių atranka

Bendradarbiavimas,
patirtis, įvairovė

Kultūriniai skirtumai,
laiko stoka, atranka,
motyvacija

Potencialių mentorių mokymo planas

- Sąrašas
 - Dokumentas „Įvadas“
 - Prezентacija „Verslo kūrimo dirbtuvės“
 - Verslo kūrimo dirbtuvių užduočių aprašymai
 - Mentorių dienos planas
 - Prezентacija „Darbo grupėje metodai“
 - Verslo kūrimo dirbtuvių užduotys

- **Dar kūrimo procese: užduočių aplankas mentoriams**

- Vertinimo anketos

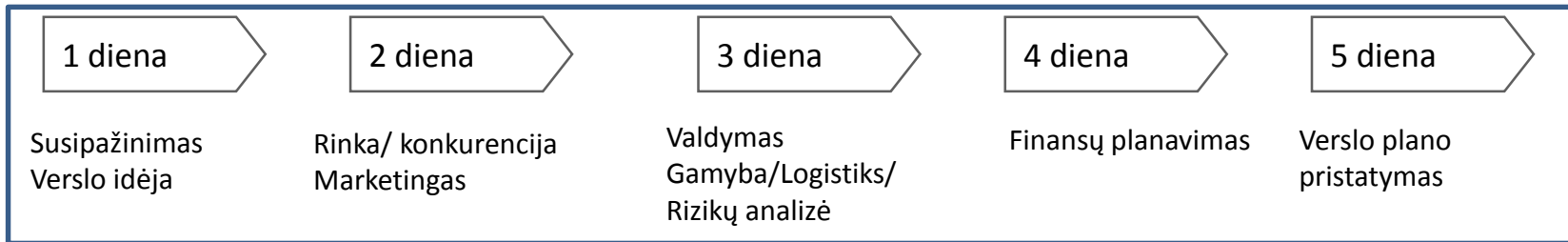
VERSLO KŪRIMO DIRBTUVĒS

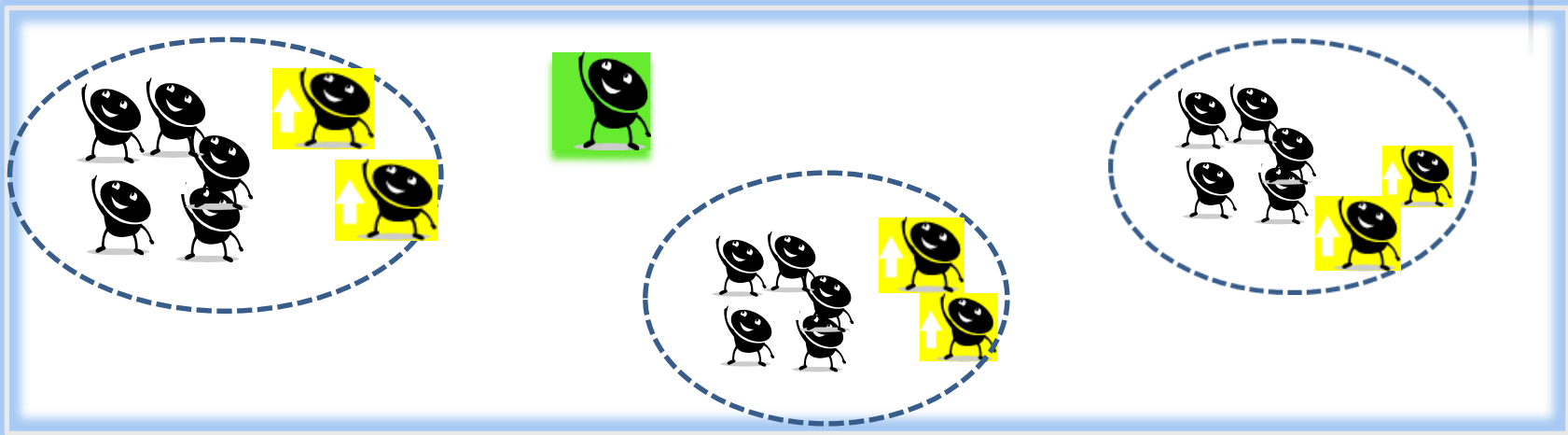
Verslo kūrimo dirbtuvės

Tikslas: jaunuolių verslumo kompetencijų vystymas

Organizacija ir turinys

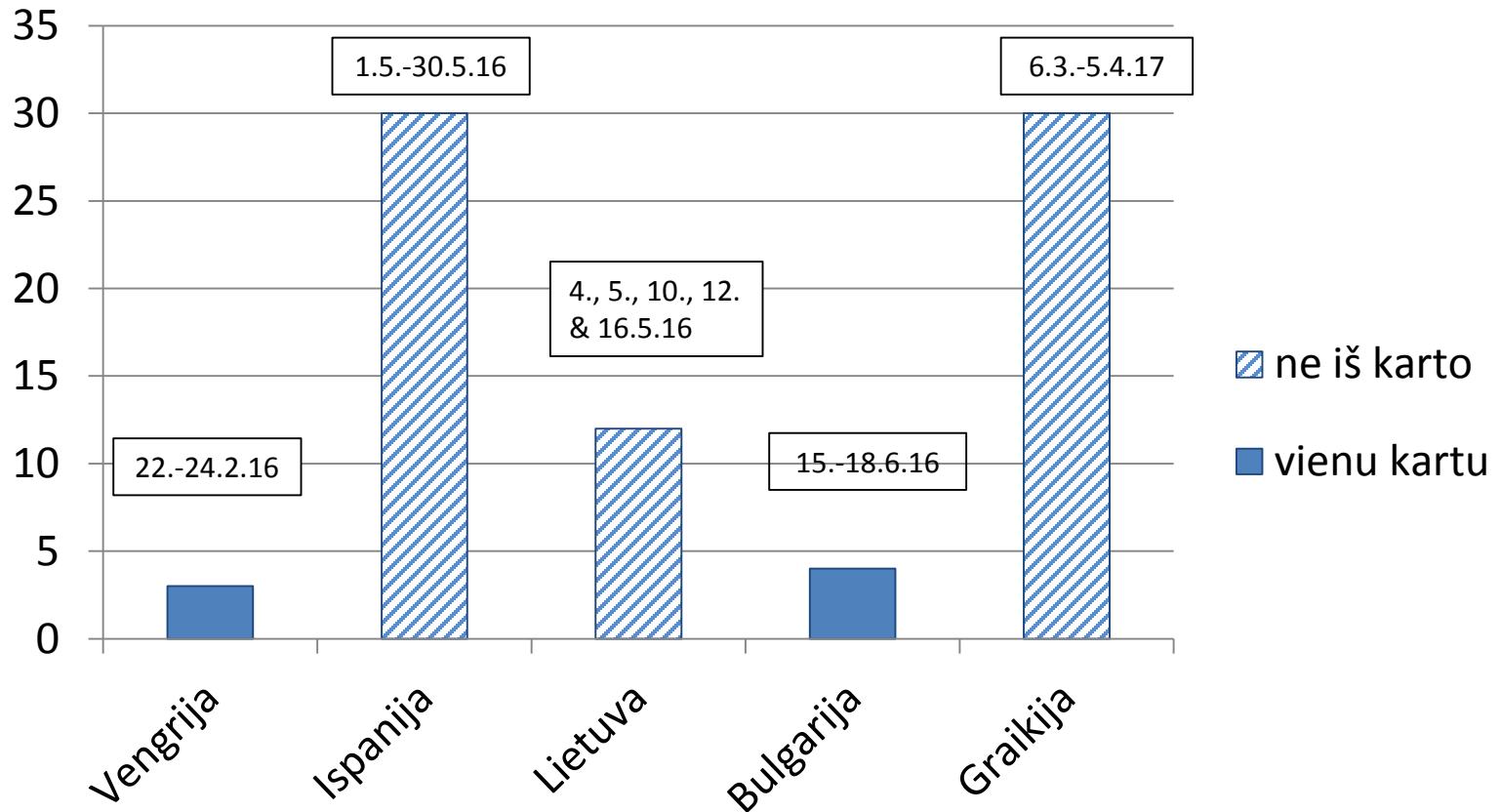
Mentoriaus vaidmuo ir užduotys

Verslo kūrimo dirbtuvių tikslinės grupės ES šalyse

	Mentoriai		Dalyviai
	Skaičius	Kvalifikacijos	
Bulgarija	8 (7 moterys)	Visi mentorių mokymų dalyviai; 1 – talentų ieškotojas (potencialo analizė)	24 moksleiviai ir studentai: Gabrovo Technikos universitetas, Profesinė turizmo ir vadybos mokykla, profesinė Sevlievo mokykla
Lietuva	5	Verslininkai: Hellmann Worldwide Logistics, Viva persona ...	18 studentų : Vilniau kolegija, Socialinių mokslų kolegija, VGTU, 1 gimnazistas
Ispanija	3	Verslininkai, įmonių vadovai Manager, CEO	11 bedarbių (16-30 m.): Prof. mokymo ir aukštųjų mokyklų absolventai
Vengrija	4-5	Vadovaujantieji verslo ir prekybos rūmų atstovai	22 moksleiviai: Verslo gimnazija (verslas/IT)

Verslo kūrimo dirbtuvių laiko formatas skirtingose šalyse

Vertinimo rezultatai Bulgarijoje

Turėtų būti:

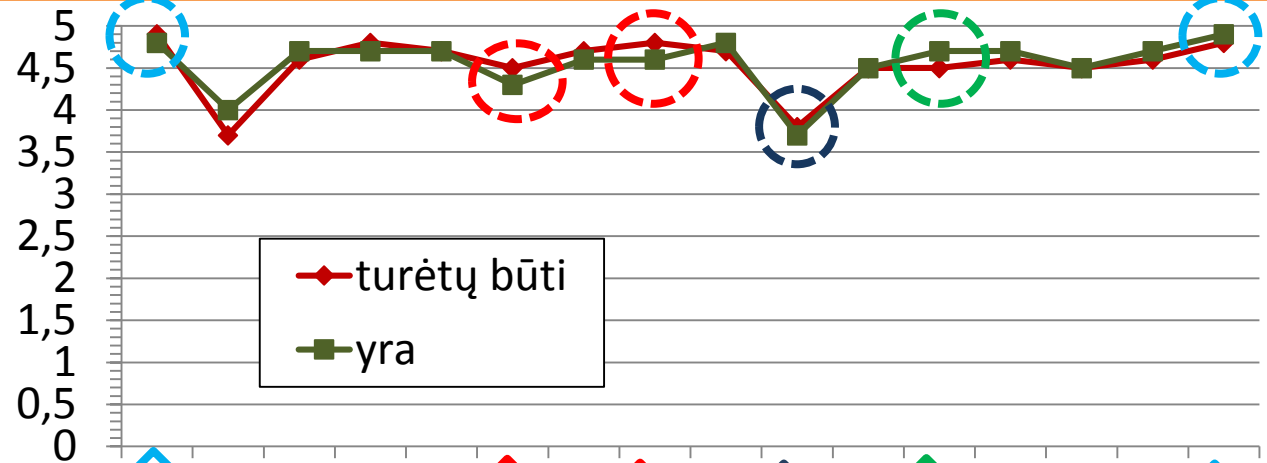
1: nesvarbu
iki

5: labai svarbu

Esama situacija:

1: blogai gyvendinta
iki

5: labai gerai įgyvendinta

Mentorių
vertinimas

Reikiama patirtis
Ideją atitinkanti veiklos sritis
Susidomėjimas
Gebėjimas įsijausti
Patikimas bendradarbiavimas
Greiti ir patikimi atsakymai
Pakankamas laikas
Išklausymas ir reagavimas
Pasakoja apie savo klaidas
Motyvavimas
Konfliktų valdymas
Problemų identifikavimas ir sprendimas
Adekvatus grįžtamasis ryšys
Visų idėjų surinkimas ir aptarimas

N=22

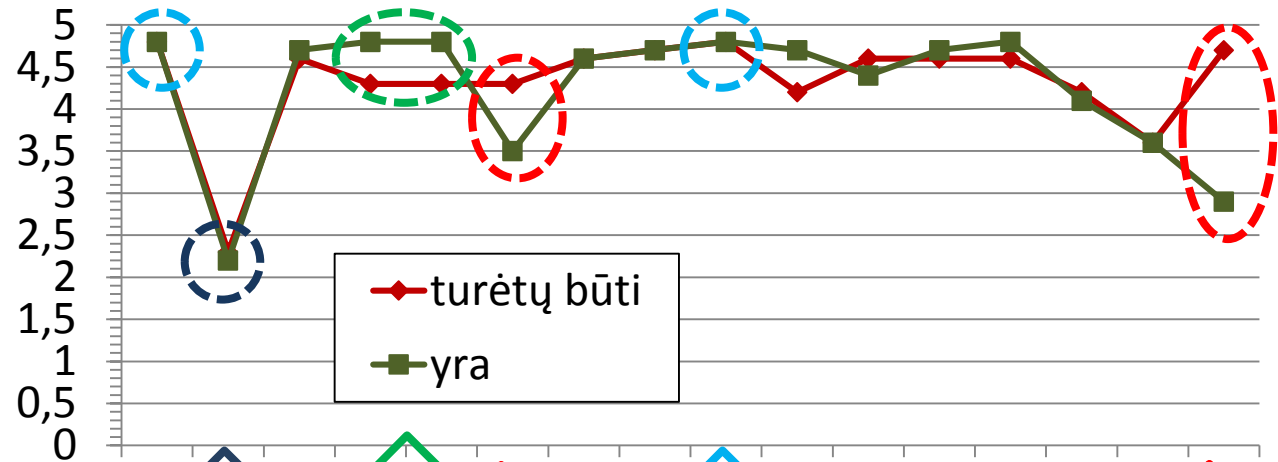
Vertinimo rezultatai Lietuvoje

Turėtų būti:

1: nesvarbu
iki
5: labai svarbu

Yra:

1: blogai įgyvendinta
iki
5: labai gerai įgyvendinta

Mentorių įvertinimas

- Reikiama patirtis
- Ideją atitinkanti veiklos sritis
- Susidomėjimas
- Patikimas bendradarbiavimas
- Greiti ir patikimi atsakymai
- Pakankamas laikas
- Išklausymas ir reagavimas
- Pasakoja apie savo klaidas
- Problemų identifikavimas ir sprendimas
- Moderavimas ir diskusijų palaikymas
- Adekvatus grįžtamasis ryšys
- Visų idėjų surinkimas ir aptarimas

N=18

Galimybės ir sunkumai

(organizatorių nuomonės analizė)

	Galimybės	Sunkumai
Bulgarija	<ul style="list-style-type: none"> Naujų kompetencijų įgijimas (darbas komandoje & laiko valdymas) 	<ul style="list-style-type: none"> Papildomos medžiagos ruošimas Pritaikymas pagal teisės aktus Per mažai laiko
Lietuva	<ul style="list-style-type: none"> Mentorių tinklai ir patirtis Paruošta medžiaga & planas 	<ul style="list-style-type: none"> Mokymo įstaigų ir moksleivių motyvacija Biurokrataija
Ispanija	<p>Network, patirtis, grįžtamasis ryšys</p>	<p>Laiko trūkumas, teisinė aplinka, medžiagos pritaikymas</p>
Vengrija	<ul style="list-style-type: none"> Pozityvus grįžtamasis ryšys Sėkmingas įgyvendinimas Įgyta patirtis Mokyklų vadovybės įtikinimas 	<ul style="list-style-type: none"> Nacionalinė teisinė aplinka Dalyvių laiko trūkumas Mokyklų nesuinteresuotumas Finansavimas Nepakankami vertinimo kriterijai Per mažai laiko

Mokomoji medžiaga jaunuoliams

Medžiaga jaunuoliams

- Užduočių aplankas Verslo kūrimo dirbtuvėms (gimtaja kalba)
 - Dokumentas, kuriame pateikta informacija (šaltiniai, nuorodos ir kt.) apie teisinę aplinką, finansavimo galimybes pradedantiems verslininkams ES šalyse ir kaip jomis galima pasinaudoti
 - Informacija apie tam tikrus finansų, ekonominius terminus, kurie reikalingi finansinės verslo plano dalies rengimui
 - Informacija apie verslo plano struktūrą ir turinį
- **Užduočių sąvadas**

ADAPTAVIMO GALIMYBĖS

Įgyvendinimo rezultatų apžvalga ...

- Potencialo analizė ir moksleivių įmonės: vertingas indėlis
- **Teigiama:** santykiai tarp verslo senjorų ir moksleivių (kaip ryšys tarp anūkų ir senelių neformalaus mokymo prasme)
- **Kultūriniai skirtumai** atskirose šalyse: pvz. neigiamas požiūris į verslininkus Bulgarijoje → etiniai aspektai; verslumas: socialinė atsakomybė
- **Iššūkis:** kai trūksta ekonominių žinių → tada tampa sudėtingu Verslo kūrimo dirbtuvių įgyvendinimas per 5 dienas → mokytojas perteikia žinias
- Ne kiekvienas patyręs verslo senjoras gali būti mentoriumi → reikalingos nors minimalios metodinės-didaktinės kompetencijos
- **Alternatyva:** ilgesnis laikas – pvz. viena savaitė arba po 4 valandas į dieną per ilgesnį laikotarpį.

Projekto enterprise+ rezultatų sklaida ir panaudojimas (pavyzdžiai)

- (1) Potencialo analizės ir Verslo kūrimo dirbtuvių vertinimas ir kaip geros verslumo skatinimo praktikos įvertinimas ir **vystymas**
- (2) **Sertifikuotų** mentorių ir talentų ieškotojų programų, taip pat savarankiško mokymosi modulių vystymas
- (3) Verslo senjorų regioninio komiteto įsteigimas Vengrijoje, **pasirenkamas mokymosi modulis** mentoriams Pécs universitete kaip “entrepreneurship“ studijų dalis
- (4) **Daugiau nei 100** mentorių ir talentų ieškotojų paruošimas, kurie veiktų kaip multiplikatoriai

Kaip turėtų Verslo kūrimo dirbtuvės vykti ateityje?

- (1) **Plačiau skleisti informaciją apie naudojamus instrumentus ir paslaugų kokybę**
- (2) **Aiškesnis vaidmenų pasiskirstymas** tarp dalyvių, mokytojų, prekybos rūmų atstovų, darbo agentūrų, mentorių, talentų ieškotojų → skatinti formalus ir neformalus ugdymo simbiozę
- (3) Moksleivių įmonės kaip projektas → **projekto valdymas** kaip konkretus kokybės gerinimo atspirties taškas

Kaip turėtų Verslo kūrimo dirbtuvės vykti ateityje?

- (4) Mentorių mokymai ir Verslo kūrimo dirbtuvės turėti **vykti vieni po kitų**
- (5) Mentoriams reikia daugiau **specializuotų žinių** apie darbą su jaunimu
- (6) Turi būti atnaujintas **Užduočių aplankas**
- (7) Grupės turi turėti **nešiojamuosius kompiuterius**

SAVARANKIŠKO MOKYMOSI MODULIAI

Kokybės valdymas vystant modulius

- Siekiant užtikrinti mokymosi rezultatų kokybę, skyriai išdėstyti pagal vieningą struktūrą
 - **Mokymosi tikslai**
 - **Teorija**
 - **Praktiniai pavyzdžiai (Storyline metodas)**
 - **Pratimai**
 - **Apžvalga**
- Siekiant užtikrinti kokybę ir vientisumą, modulius vertins projekto partnerių šalių ekspertai ir praktikai

2 modulis: Projektų valdymas – nuo mokslieivių įmonių iki Verslo kūrimo dirbtuvių (projekto partneris – Užimtumo mokslų institutas)

- Storyline metodas
- Paprasta ir suprantama kalba
- Įgyvendinimas visoje Europoje ir projekto sklaida
- Mentorių kompetencijų vystymas
- 5 skyriai

enterprise
INNOVATIVE POTENTIAL MEETS EXPERIENCE

MANAGEMENT VON SCHÜLERUNTERNEHMEN BIS ZU GRÜNDUNGSPROJEKTEN – SELBSTLERNMODUL FÜR MENTOREN

DR. MARTIN KRÖLL, 2017

Dieses Projekt wurde mit Unterstützung der europäischen Kommission finanziert. Die Verantwortung für den Inhalt dieser Veröffentlichung trägt alleine der Verfasser; die Kommission haftet nicht für die weitere Verwendung der darin enthaltenen Angaben.

DĚKOJAME UŽ DĚMESJ!

Erasmus+

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Nuotraukos

<https://www.dgp-schueler.de/top/wettbewerb.html>

